

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglašom 16 st. na vrsto petit; poslanice, smrtnice, javne zavale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.941.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti).

Z bojišča.

LONDON 21. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija: Japonci proširajo nepretrgoma zmogovalno; ruska armada je na obeh krilih obkoljena. Japonci imajo nad pol milijona vojakov na bojišču. Bojne operacije so prišle dne 20. maja.

Bitka v Koreji.

MAGDEBURG 21. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Tokija, da je prišla v severni Koreji bitka med Japonci in Rusi. Ruske čete v Vladivostoku si hočejo odpreti pot preko reke Tumen.

Brzobjavne vesti.

Avstrijska gospodska zbornica.

DUNAJ 21. Predsednik se je v toplih besedah spominjal umrlega nadvojvode Josipa ter je potem prišlo posvetovanje o carinskem tarifu in o zakonu o carinskem tarifu.

Romunska kraljeva dvojica na Dunaju.

DUNAJ 21. Romunska kraljeva dvojica je dospela semkaj iz Sigmaringe ob 7. uri 30 minut zjutraj. Na kolodvoru so kraljevo dvojico sprejeli cesar, dostojanstveniki pridržani kraljevi dvojici, romunski odposlanec s soprogom in poveljnik pešpolka št. 6, ki nosi ime kralja Karola. Cesar je kralja in kraljico pozdravil ter ju poljubil. Kraljeva dvojica se je nastanila v dvorni palači ter ostane na Dunaju en dan.

DUNAJ 21. Danes zvečer je bil pri cesarju dinč, katerega sta se udeležila romunski kralj in kraljica s spremstvom, potem nadvojvodinja Josipa in dvorni dostojanstveniki.

DUNAJ 21. Cesar je ob 9. in pol uri predpoludne vprejel romunskega kralja v tri četrt uri posebni avdijenci. Kralj je na to obiskal člene cesarske hiše. Ob 3. uri popoldne je kralj vprejel nemškega in ruskega poslanca. Romunska kraljica se je popoldne podala v kapucinsko raket ter položila venec na krsto cesarice Elizabete.

Spomenik Lanner-Strausov.

DUNAJ 21. Danes predpoludne je bil slovesno odkrit spomenik Lanner-Strausov.

Dirka na morju.

KIEL 21. Danes je prišla letna dirka jaht, 494 42 prijavljenih jaht jih je prišlo 34.

Švedski državni zbor.

STOKHOLM 21. Danes je kralj z navadnim ceremonijelom otvoril s prestolnim govorom izredno zasedanje državnega zbora. V istem je kralj najprej ugovarjal proti obdolžitvi, čis, da je s kršenjem ustave povzročil dogodka na Norvežkem. On je po-

vzem vestno postopal. Njegovo delovanje je bilo vedno v ergasju z ustavo ter je merilo na to, da je vedno vestno deloval za blagi ujo obeh narodov. Zakonski načrt, ki je predložen državnemu zboru, nima namena, da bi z nasilnimi sredstvi odgovarjal za krivico, storjeno od Norvežke. Unija ni vredna žrtve, ki bi jih povzročila nasilna sredstva. Za Švedsko bi bila male vrednosti zveza, h kateri bi bila Norvežka na ta način prisiljena. Švedski narod naj vodi duh miru in razuma. Bog naj mu da moč in slogo, da zadobi v svojih mejah ono, kar je z razrušenjem unije izgubil.

O naši šolski mizeriji in njenih posledicah.

(Dopis.)

II.

Poglejmo Slovenca na naših tržaških tleh! V kolikor imamo tu narodnega gibanja, žive narodne zavesti, je to sad vneme, ljubezni, rodoljubja in požrtvovalnosti posamičnih slovenskih rojakov. Vsa druga vzgoja, šolska in javna, v kolikor je ista zavista od javnih faktorjev, od občinskih in državnih oblasti, je bila doselej in je še danes kakor proračunjena v to, da tlači duha, da se v našem človeku ne morejo razvijati tiste duševne sile in kreposti, ki bi mu podeljale moralno samozavest, ki bi mu vzbujale zaupanje do samega sebe in spoštovanje do svoje narodne individualnosti! A to zaupanje in spoštovanje je ravno, ki vaposoblja posamičnika in valed tega tudi narodno skupnost za odpor proti agresivnim namenom sovražnih sosedov.

A kdo vzgaja to našo mladino? Vzgoja, šolska vzgoja našega življa v mestu tržaškem je poverjena tujincu! Po okolici je danes do neke mere bolje. Še jik je sicer tudi po naši okolici učiteljev, ki elepo služijo njim, ki hočejo zlorabljati šolo in jo odtezati njenemu namenu, njim, ki postavljajo pedagogična načela na glavo, njim, ki drzno gazijo večnoveljavna načela prvih pedagogov sveta, njim, ki zahtevajo od ljudske šole, naj slovensko mladino odreja svoji narodnosti, mesto da bi (kakor jej je rečnična naloga) vzgojala mladino za lastni narod! Kakor že rečeno: še je takih »slovenskih« učiteljev tudi po naši okolici, ali stvar gre na bolje v toliko, v kolikor postajajo med slovenskim učiteljskim naraščanjem redkeji — nenačajnejši!

Toda, v mestu je žalostno, obupno za nas, a sramotno za mogote, ki tisočim slovenskih otrok odtežajo tisto šolo, ki bi jim edina mogla bistrirati duha in blažiti sree.

Našega otroka poučuje v šoli tujinec, ki je — redkimi izjemami — večji ali manjši sovražnik naše narodnosti. Pa tudi če mu ni

sovražnik, vendar ne more vzgajati našega otroka, ker mu je povsem tuj in mu ne pozna — duša!! Takemu vzgojatelju s popolsoma neznan razmere, v katerih živi naše ljudstvo, absolutno nepoznan mu je torej tisti milieu, v katerem je rasel poverjeni mu otrok iz zibel gori.!

Slovenskih šol nam nočejo dati. Otrabkajo nam jih s tako trdovratnostjo in zagriženostjo, kakor da se svojo zahtvo po pametno urejeni šoli za naše otroke namerujemo kakov grozen atentat na človeško družbo... Naša šola družbe sv. Cirila in Metodija pa je le mala kaplja leka na veliko in široko rano... Slovenskih šol nimamo — otrok pa mora hoditi v šolo. Ne sili ga v to samo nujna, neizogibna potreba, ampak tudi zakon. Ker mora zahajati v šolo — mora v italijansko ali nemško. Kakov je učni načrt, kakov je vzgojalni sistem v laških komunalnih šolah, o tem ne treba trčati besed, ker zadošča, ako rečemo: glede slovenskih otrok so tu pedagogična načela postavljena na glavo, ker se pedagogični nameni morajo umikati pred narodno-političnimi čamemi, ker mora tudi šola služiti namenom agresivne narodne politike! Glavna stvar je, da se slovenski otrok odreja svojemu rodu, da pozablja na svoj rodni jezik! Za drugo se ne vprašuje.

A na nemških državnih šolah?

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 21. junija 1905.

O položaju na bojišču.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

V včeršnjem članku smo označili kakor prvo glavno bojno pozicijo v obče: Patšien na reki Taliaho ob mongolski meji kakor desno krilo, kakor levo pa kraj Tšentsiaho v dolini Tutantsien. To je fronta kakih 300 km. Označili smo tudi črto prvih sprejelih čet, ki se vleče povprečno kakih 50 km južno od gornje glavne fronte. Na tej zadnji črti se vrše vsi sedajšnji boji. Glasom zadnjih vesti so Japonci zavzeli črto Muzan-Kengsjeng (Keng-čeng) in severno zapadno Korejo, kjer se menda tudi že vrše boji.

Ce vramemo karto v roke vidimo da je iz gornjega in iz včeršnjega članka razvidno, da za sedaj in gotovo še nekoliko časa absolutno ne more biti niti govora o kskem obkoljevanju Rusov. Zato so današnje vesti o takem obkoljevanju gola drzna izmišljotina.

Poprej omenjeno gibanje Japoncev v severno-vzhodni Koreji potrja popolnoma po »Edinosti« te dni naspovedano zasedanje veličavnega zaliva Posjet z namenom, da bi pretrgali zvezo Vladivostoka s Korejo na

kopnem. Ni izključeno, da bodo Japonci tekom te operacije iz gori rečene črte v Koreji proti Vladivostoku skušali izpadati proti ruskemu levemu boku in hrbtu v Mandžuriji preko krajev Muzan—Kejgan—Omoso na eni, in preko krajev Otunčeng—Urteng na drugi strani. S tem v zvezi utegne biti tudi danes naznanjena ruska protiofenziva od Vladivostoka preko reke Tumen, brčkone z namenom obramba te važne črte, ki re vodi le do levega boka ruske armade, ampak tudi proti železnici pri Ningita. Veliko važnost črte — kakor tudi zaliva Posjet — smo naglašali že takoj po bitki pri Mukdenu in smo opozarjali, da bo ta prostor igral jako važno ulogo v tej vojni. Iz vsega pa rezultira, da se vsa operativna fronta razteza od mongolske meje na zapadu do Japonskega morja, to je od reke Taliaho na mongolski meji do Kengsena na severno-vzhodnem obrežju Koreje. To je razdalja kakih 500 km. Od teh morem pa odbiti 150 km razdalje od doline Tutantsien proti zapadu do dolin Kozinke in Tumen na vztoku, na kateri frontni širini se ne morejo vršiti operacije radi gorovne figuracije tal in radi popolnega pomanjkanja komunikacij.

Sklep miru — se odmika.

Vsi oni, ki bi hoteli, da se Rusija ukloni ter da sklene mir pod pogoji, ki bi jih jej narekovala Japonska ob asistenciji evropskih in amerikanških sovražnikov Rusije, so danes vidno ozlovoljeni, ker jim je komaj vsklila nada zopet usahnila. Poročilo, ki je je poslala v svet ruska brzobjavna agentura o vsprejemu odposlanstva s kongresa zamestev pred carjem in o senzičnem odgovoru carja na odgovor kneza Trubeckoja, to poročilo namreč ni bilo povsem točno. Izlasti pa glede vojne. Iz poročila ruske brzobjavne agenture smo doznali le, da je car govoril le o nadlogah in žrtvah ki jih je povzročala vojna. Iz te varijante so hitro sklepali japonci, da car misli na sklep miru. Kratko je bilo to zadovoljstvo, kajti danes čitamo po listih drugo — oficijelno varijanto, ki govori tudi o bodočih žrtvah za vojno, ki jih je predvidjati! Ta oficijelna varijanta je neusmiljeno strla ravnokar vsklile — nade japonofilov. In potrjena je tudi po neki drugi današnji vesti iz Petrograda, (ali bolje rečeno: iz japonofilskih virov), ki opaza vsekako oparjeno, da »delo za mir le počasi napreduje, da na ruskem ministerstvu za vsanje stvari »govore skeptično«, da »tudi na dvoru niso preveč naklonjeni miru« itd. itd. V črno pa zadeljevi pripomba v tej vesti, da sklepu miru nasprotno vedenje na ruskem dvoru prihaja od todi, ker je car točno obveščen o pogojih, ki jih bo brčkone stavila Japonska

puša, da uboga možka glava visi v zraku. Pa ti da nisi vedela za to umetnost?

— Idi signore, se je nasmehnila ženska izpod česa, kdo ti je izdal to žensko tajnost, ali si jo pa morda sam izkusil?

— Ti da nisi zaala za to umetnost? te vprašam zopet, je rekel Badoer.

— Kako ne bi! Bog te videl, saj to ni nikaka umetnost, nikak nauk, to znanost prinaša tudi najnovejši ženski stvar že s svojim ženskim spolom na svet.

— Dobro, Cavagnoli, Lukrecija! Pazita, kaj vama porečem. V tem kraju pripravljva plemstvo upor proti kralju Šišmanu.

— Punt? Obraruj nas Bog! je vskliknil Cavagnoli, poskočivši na noge. Zopet krvi; zopet strahu.

— Da, je ponovil Badoer. Punt se ima začeti, plemstvo izneveriti se kralju Šišmanu in Mariji, meščanstvo spraviti v robatvo in kraljevino izročiti bosanskemu kralju Trvdku.

— Strahota! se je razjezil Cavagnoli, žareči se od jeze. Tvr-tvrdo! Kaj je Trvdko, kdo je Trvdko? Bog ve, kakov divjak je ta Bošnjak?

(Pride še).

PODLISTEK.

236

Prokletstvo.

Signorovski roman Augusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—S.

— Umiri se Lukrecija, ker te ne karam radi tega, je pripomnil Badoer, položivši svojo na njeno roko in pogledavši jo ostro, da je klonila glavo na mesto. Tudi ti je ne karaš, Cavagnoli, je-li da ne?

— Tudi jaz ne, tudi jaz ne, je začel zdravnik vrteči z glavo.

— Koga od velike gospode poznavš tu od bliže, Lukrecija?

Ženska se je nagnila k njemu in šepnila:

— Bana.

— Ah, gospoda Lučena?

Lukrecija je pokimala z glavo.

— Koga še? je vprašal Badoer.

Dakle je obrnilo ramo in iztisnilo:

— E, več njih od mlade vojniške in velikaške gospode.

— Cavagnoli, se je obrnil odposlanec do zdravnika, je li tudi velike gospode v Zagrebu, ki se ne strinjajo z banom Lučencem ter niso za kralja Šišmana?

— Tako povsem odkritih jih ni, je odgovoril zdravnik, ker se boje; ali zna se, da nekateri mrzijo kralja Šišmana, pak se mnogi družijo s kanoniki.

— Na primer?

— Pred vsem Ahacij Prodanč. Temu kuha tajna jeza v duši. Bil je ban Slavonije, Lučencu ga je pa odtisnil. O! tedaj škriplje na novega bana in sosedu svojega, kajti svojo hišo ima poleg kraljevskega dvora. Vemo, da kanoniki pogosto zahajajo k njemu, pa pripajajo tudi razni plemiči od zunaj, o katerih se ve, da so bili častniki v vojski puntarske lige.

— Ah, je vskliknil Badoer, ki je bil jako pazljivo poslušal, to je dobro, jako dobro. Lukrecija, poznaš-li tudi tega bivšega bana Ahacija?

— Njega ne poznam, je rekla ženska, pač pa njegovega sina Mikiea. Bil je pred

in ki so taki, da jih car ne more se sme rabiti češki jezik v notranji službi v
v sprejeti! čeških okrajih.

To je ravno tisto, kar smo rekli takoj, ko so v Ameriki začeli lancirati prve vesti o bližnjih mirovnih pogajanjih in o verjetnem bližnjem sklepu miru. Mi smo rekli, da Rusija gotovo ne odkloni miru, ki bi bil združljiv z nje častjo, da pa vendar ni nade do sklepa miru, ker bo Japonska gotovo hotela staviti pogoje, ki bi bili za Rusijo poniževalni in pogubni in bi jih torej ne mogla vsprejeti.

Osobito pa je oparilo japonofile carjevo opozorjanje na bodoče žrtve za vojno v zvezi z decidirano izjavo, da je njegova, carjeva, odločna volja, da pritegne zastopnike naroda na državne posle. Sedaj se boje japonofili, da se ta — kakor se izražajo — v Rusiji doslej nepriljubljena vojna spremeni po votumu narodnega zastopa v narodno vojno.

I nu, seveda je zelo možno, da pride tako. Saj je na to (skoro bi rekli) ostentativno aludiral v svojem odgovoru na carja isti knez Trubeckoj, ki je nekakov glasnik malokontetov v Rusiji, in ki je menil, da le potem narodnega zastopstva se bo možno izogniti sramotnemu miru!! Reči moremo torej, da je v Rusiji vse proti sklepu miru, ki ne bi bil združljiv s častjo. Izjemo delajo le nekatere desperatne ekzistencije, izgubljeni elementi, ki se pa ravno s tem sami izključajo iz skupnosti ruskega naroda.

Novo vojne ladije za Rusijo.

Milanski »Corriere della Sera« poroča, da gradijo v ladijedelnici Orlando v Livornu za Rusijo dve oklopnjači enakega tipa, katerih stroji bodo imeli po 23.000 konjskih moči.

Naslednik Avelanov.

Kakor poročajo iz Petrograda se kakor naslednik admirala Avelanu imenuje, razun Čuhmina, Virileva in Lukasova, tudi kontra-admiral Rimski-Korsakov.

Prodiranje Japoncev v severni Koreji proti zalivu Posjet.

Iz Londona poročajo, da je prodiranje japonskega generala Haragarve, ki se je koncem aprila iskrcal v Genzau, znatno napredovalo. Pričakovati je vsaki trenutek poročila da je prišlo do resnih bojov ob reki Tumen.

Z bojišča v Mandžuriji.

Parizkemu listu »Temps« so sporočili iz Petrograda, da se sedanje operacije na bojišču v Mandžuriji ne dajo primerjati s prejšnjimi. Bojna fronta se razteza na 500 kilometrov daljave od Koreje do mongolske meje. Zato da izginja v Petrogradu nada, da bi se sedaj sklenil mir.

Iz New Jorka pa poročajo preko Berolina, da se Linveč namerava umakniti do Harbina.

Avstrijska državna zbornica.

Dunaj 21. Zbornica je nadaljevala prvo čitanje proračunskega provizorija.

Ministrski predsednik baron Gautsch je apeliral na zbornico, naj čim prej reši proračun ter je na to omenil več političnih vprašanj. Kar se tiče odnosov z Ogrsko, je nadaljeval minister, stoji avstrijska vlada na podlagi nagodbe iz leta 1867. ter stori od svoje strani vse, da se izvedejo vse pogodbe, sklenjene pod prejšnjimi vladami. Toda vlada bo znala v odločilnih trenutkih, če treba, tudi varovati avstrijske interese. (Živahna pohvala).

Minister je na to prešel na notranje-politična vprašanja ter naglasil, da se bo o vprašanju glede slovanščih vzporednic v Šleziji bavil šlezijški deželni šolski svet, ki je v prvi vrsti v to kompetentni in da boče rešiti to vprašanje na način, da bo zadovoljil vse stranke.

Z ozirom na češko vprašanje se je ministrski predsednik zahvalil vsem faktorjem, ki so pripomogli, da je češki deželni zbor v zadnjem zasedanju deloval. Minister je za prihodnje jesensko zasedanje napovedal več predlogov, ki naj bi obe narodnosti približali in ugodno delovali na njihovo razmerje. Tudi kar se tiče uradnikov hoče vlada ugoditi željam obeh narodnosti. Urejenje jezikovnega vprašanja je možno le potem zakonodaj. Vlada predloži v ugodnih trenutkih za Češko in Moravsko zakonske načrte, ki temelje na tem, da sta oba deželna jezika ravnopravna ter da se bo tudi dovolilo, da

Prešedši na vseučiliščno vprašanje, je ministrski predsednik naglasil potrebo, da je treba obstoječe visoke šole preustrojiti na moderen način, radi česar bo vlada zahtevala od zbornice kredit 25 milijonov kron. Kar se tiče moravskega vseučilišnega vprašanja, je vlada sklenila, da pride v tej zakonodajni dobi pred zbornico z zakonsko predlogo, da se na Moravskem ustanove dve vseučilišči. Ako v tem pogledu ne pride do sporazuma med obema strankama, tedaj bo vlada sama stavila tozadevne predloge; take visoke šole se namreč ne smejo smatrati za narodnostno bojno sredstvo. (Živahno odobravanje).

Ministrski predsednik je zaključil svoj govor z izjavo, ki jo je podal ob nastopu svoje službe, da bo vlada v vseh političnih stvarih pravično postopala. Zbornica mora od vlade zahtevati, da tako dela, kakor govori. (Dolgotrajna pohvala. Ministrski predsedniku so čestitali).

Posl. grof Sternberg je ostro napadal vlado in generaliteto, izlasti bivšega ministra za deželno brambo, grofa Welsersheimba, zbog česar je bil pozvan na red ter mu je bila konečno vzeta beseda. — Na to je bila razprava prekinjena.

Prihodnja seja v petek.

Ogrska magnatska zbornica.

Budimpešta 21. Magnatska zbornica je vsprejela na znanje reskript glede imenovanja ministerstva Fejervary, nakar je ministrski predsednik Fejervary podal enako izjavo kakor v poslanski zbornici. Na to je grof Dessewffy stavil predlog, naj zbornica izjavi, da magnatska zbornica sedanjosti vlade, ker ni ista parlamentarna, ne smatra za pripravnost, da reši knizo in da nima zbornica do nje nikakega zaupanja. Predlog je bil po daljši debati s 54 proti 17 glasovom vsprejet. Ko je zbornica vzela na znanje reskript, da je državni zbor odgodjen, je bila seja zaključena.

Dogodki na Ogrskem.

Včeraj se je novo ministerstvo predstavilo ogrsko-hrvatski zbornici. Vsprejem, ki so ga madjarske stranke priredile novemu ministerstvu, je bil tak, kakor je bilo predvideno. Viharji, ki so včeraj pretresali ogrsko-hrvatsko zbornico, potrjujejo, kako opravičena je bil skeptičnem ozirom na vprašanje, kakov efekt bo imelo cesarjevo ročno pismo baronu Fejervaryju na razgreto madjarske glave. Tudi mi smo naglašali, kako zelo dvomljivo je, da bi mogel baron Fejervary uresničiti tiste nade, ki jih vladar navaja v svojem lastnorodnem pismu. Vsprejem, ki ga je zbornica priredila ministrskemu predsedniku, kateremu je krona na toli izrazit način manifestirala svoje popolno zaupanje in ga podprla z vso avtoriteto vladarskih prerogativ, ta vsprejem hrešči silno v svet, da Madjari se ne mislijo ukloniti ter da zahtevajo popolno kapitulacijo tudi najvišega konstitucionalnega faktorja. Kaj sedaj? To vprašanje je v tem hipu historičnega pomena. Kajti zastoj bi bilo, ako bi se hoteli varati in si zatiskati oči pred dejstvom, da je kriza na Ogrskem stopila v fazo, iz katere se utegnejo poroditi veliki dogodki, ki popolnoma preobrazijo razmerje in sestavo dosedanje monarhije. Nas in menda tudi ves svet z nami prevladuje občutek, da bodo Madjari v nedolgem času slavili triumf na vsej fronti ter da dosežejo svoja dva glavna sedanja postulat: najprej gospodarsko ločenje od naše polovice in kakor posledica temu tudi ločenje armade.

Drugo vprašanje je seveda, da-li ta njihova zmaga donese blagoslova Madjarom, da-li jih ne bo morda glava bolela po sedanjih triumfih?

Madjari so označali te dni svoj položaj snalognim onemu Norvežanov nasproti Švedom. Po njihovi zmagi pa bodo oni faktično v položaju Švedov, s katerimi nčjejo skupno živeti Norvežani, to je: narodnosti na ogrskem, večina prebivalstva v državi. Z razliko seveda, da bodo te poslednje imela vse drugačnih razlogov za prizadevanje v namen ločenja, nego jih imajo Norvežani za ločenje od Švedov.

Kajti narodnosti na Ogrskem bi se čutile v nebesih, ako bi uživale, kar so Norvežani od sebe vrgli: tisti mero blaginje in svobode!

Z opravičeno napetostjo bomo torej pričakovali nadaljnjih vesti o razvoju dogodkov na Ogrskem. Za danes naj slede tu vesti, ki so nam došle do sklepa lista.

Budimpešta 21. Davno preden je prišla seja je bila zbornica in galerija gosto napolnjena. — V dvorani je vladala velika razburjenost. Ko je prišel Košut v zbornico, ga je levica vsprejela z burnimi eljen-klici. Predsednik Justh, ki je bil tudi pozdravljen z eljen klici, je otvoril sejo ob 10. in pol uri. Predsednik je najprej prečital došle vloge predsedništva, med katerimi se je nahajal dopis pravosodnega ministra posl. Lonyja, ki je priobčil, da polaga svoj državnozbornski mandat. Dopis je bil vsprejet na znanje. Na to je bil prečtan dopis kraljeve kurije, v katerem je kurija priobčila, da je bila peticijska, uložena proti mandatu grofa Tisze odklonjena. Predsednik je izjavil, da velja ta mandat kakor definitivno overovljen. (Živahni eljen-klici na desnici, ki so se pojačili, ker je ravno isti hip grof Tisza stopil v dvorano. Viharen nemir in mejklici na levici.) Predsednik je potem prečital obširno utemeljitev razsodbe inkompatibilitetnega odseka v stvari Perczele.

Sedaj so prišli v dvorano novi ministri pod vodstvom barona Fejervaryja ter so bili od leve vsprejeti z zasmehom in žvižganjem. Predsednik je zvonil ter je prosil poslaace, naj bodo mirni. Ker so mejklici na levici trajali dalje, je predsednik izjavil, da bo prisiljen vsakega poklicati po imenu, kdor bo izustil kak mejklic. Baron Fejervary je izročil kraljev reskript ter je prosil, naj bi se ga prečitala. V reskriptu je poročilo, da je baron Fejervary imenovan ministrskim predsednikom.

Na to je prišel govoriti ministrski predsednik baron Fejervary ter je izrazil nado, da ostane na svojem mestu le malo časa. Ministerstvo stoji popolnoma izven strank ter bo postopalo po zakonih. On smatra za svojo dolžnost, da s strankami sporazumi in pogodi, da bo možno sestaviti vlado iz večine, katere program bo zamogla vsprejeti krona in koalicija. Ministrski predsednik je omenil na neugodni gospodarski položaj, ki ga je povzročilo ex-lex stanje ter je podal vrsto predlogov, tako desetmesečni proračunski provizorij, rekrutni kontingent za tekoče leto, del lanskih investicij, ki spadajo na leto 1905. Baron Fejervary je na to prosil, naj se izvoli kvotna deputacija ter naj predsednik s temi predlogami p. trebno ukrene. Predsednik je izjavil, da je najprej na dnevnem redu predstavljenje novega kabineta, radi česar ne more tem željam ugoditi.

Ministrski predsednik baron Fejervary je končno prosil, naj se prečita drugi kraljev reskript. (Velik nemir.) Predsednik ni hotel prečitati, dokler ni prvi reskript rešen. Baron Fejervary se je skliceval na stoletno tradicijo, da je treba kralja poslušati, ako hoče govoriti državnemu zboru. Seer pa prepustil odločitev modrosti zbornice. Tisza in Andrássy sta za čitanje reskripta, drugi poslanci levice proti temu. Konečno se je o vprašanju glasovalo. Večina je glasovala proti čitanju. Fejervary je izjavil, da zapusti vlada svoje mesto, ker je večina storila omenjeni sklep, ki je v nasprotstvu z tradicijami več stoletij. Na to so člani ministerstva zapustili dvorano.

Na to je Košut utemeljeval predlog o nezaupnici, ravno tako je tudi Tisza predlagal nezaupnico liberalcev.

Po kratki debati je bila vsprejeta nezaupnica, ki jo je predlagal Košut. Na to je bil odpečaten drugi kraljev reskript, ki določa, da se državni zbor odgodi do 15. septembra.

Posl. Banffy je v imenu koalicije podal sklepni predlog, naj zbornica vzame na znanje kraljev reskript, vendar naj izjavi, da je odgodjenje nezakonito in protizakonito. Nadalje izjavlja, da prepoveduje, da se izroči ogrski del kvoti in od župarjev se pričakuje, da ne bodo pomagali pobirati davkov, ki jih ni zbornica sklenila, tako tudi da ne bodo sodelovali na navačenju rekrutov. Po kratki debati je bil sklepni predlog Banffyjev soglasno vsprejet v nenavzočnosti liberalne stranke. Na to je bila seja ob eljen-klich na predsednika zaključena.

Kredit v vseučiliščne svrhe.

»Fremdenblatt« in »N. Fr. Presse« zatrjuje, da bi ministrski predsednik baron Gautsch zahteval izredni kredit v vseučiliščne svrhe. Lista pravita da bo zahtevan kredit znašal 20 milijonov, dočim se od drugih strani govori o 25 milijonih.

Drobne politične vesti.

Bolgarski knez Ferdinand je prišel v Budimpešto, da se je vdeležil pogreba nadvojvode Josipa.

Rusko narodno zastopstvo in Židje. Večina ministrov se je, kakor poročajo iz Petrograda, izrekla proti temu, da bi se Žide izključilo iz prihodnjega narodnega zastopstva.

Ministrska kriza na Španskem. Iz Madrida javljajo, da je ministerstvo podalo svojo ostavko, ker mu je zbornica z 204 proti 45 glasovom vzkrtila zaupnico.

Vprašanje glede uvedanja novega koledarja na Ruskem. »Petrogr. Vedomosti« javljajo, da se je po inicijativi ministerstva za finance pričelo razpravljati vprašanje, da bi se na Ruskem uvedel gregorjanski koledar. Sedaj da preučava to vprašanje sv. Sinod.

Pravda za milijone proti srbskemu patrijarhatu v Karlovcih. Iz Sibirije na Sedmograškem poročajo, da je romunski metropolit Metianu, kakor vrhni poglavar romunske pravoslavne cerkve, na civilnem sodišču v Budimpešti uložil civilno tožbo proti srbskemu patrijarhu v Karlovcih Juriju Brankoviću. V tej tožbi zahteva romunski patrijarh, da se pripozna solastnina romunske cerkve na samostanih, ki se nahajajo v posestvu srbskega patrijarhata. Teh samostanov je 27 in njihovo vrednost cenijo na 14 milijonov kron. Razna tega zahteva romunski metropolit v tožbi, da se trije samostani, Bezdin, Sv. Jurij in Mesič, ki reprezentujejo vrednost 3 milijonov kron, izroče v izključno posest romunske cerkve, ker so to pobožne ustanove, namenjene svoječasno v prid romunski cerkvi.

Domače vesti.

Imenovanja. Računski oficijal na davčni administraciji Anton Flego je imenovan računski revidentom, a računski asistent Dragotin Podreka računskim oficijalom. Čestitamo.

— Pri južni železnici so bili imenovani: Inž. Fran Tassinij, načelnik tržaške sekcije, višim inšpektorjem; Fran Šusteršič, načelnik postaje v St. Petru, višim oficijalom; inž. Mih. Ogrinc v Brucku in inž. Ign. Šega v Trstu strojnimi komisarjem; E. Čulot v Gorici, V. Adamič v Ljubljani, H. Pfeifer in E. Anderlan v Trstu pristavom.

† Kontreadmiral v. p. Biringher. V torek zvečer je v brijadni na Velikem trgu zadela kap. kontreadmiral v pokoju, Biringherja, ki je umrl na licu mesta.

Kaj bi bilo bolje? V »Omnibus« čitamo: Kdo se ne spominja smrtne obsodbe pred poročnim sodiščem v Rovinju, ko so bili štirje možki obsojeni na smrt na vešalih? Oblasti se pritožujejo radi ljudi in jim pošiljajo vso silo orožnikov, ker mislijo menda, da jih s tem poboljšajo. Nekaj mi je prišlo na um, pa bi vam hotel povedati: Na Porečini imajo mnogo mnogo orožniških postaj. Je torej tudi seveda jako mnogo orožnikov in je bilo govora o tem tudi v našem parlamentu.

Na Porečino pošiljajo orožnike, misleči, da ti poboljšajo neukrotljivi narod. Ali bi ne bilo bolje, ako bi vlada tam ustanovila polovico šol?! Za orožnike je denarja, za šole ga ni. Ali bi ne imela morda šola več vspeha nego li orožniki?! Ali ne bi šola bolje plemenila duš, nego li orožniki? V Istri je več orožnikov, nego li učiteljev. Naš šole po vaseh okolo Poreča je mžno naštetih na prstih ene roke. Gospoda, ki delate vedro in oblačno nad narodom, zamislite se malce v to resnico. Med tem svo vam nekoliko statistike!

V Londonu prihaja na leto pred sodišča do 70.000 obtožencev, a dokazilo se je, da so to po večini nepismeni ljudje. Ubojstva, ki so od leta 1826. pa do leta 1855. varirala med 200 do 262 na leto, padla so od tedaj na 192—158. Ako bi pogledali v druge statistične podatke, povsodi bi našli, da število zločincev pada, kakor raste število šol. Izobraževanje naroda, to je najbitstvenije vprašanje sedanjega časa. Čim omikaneji je narod, tem manje ima zločincev. Zločin gre najpogosteje voporedno z neznanjem. Vprašamo torej tistega, kogar se tiče: Ali bi ne bilo bolje, ako bi se v Istri ustanovljalo več šol, a manje orožniških postaj?!

Letošnja glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija za Istro. (Posnetki

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po
posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

London. Sladkor iz repa surov 11¹/₂ St.
Stalno.
Pariz. Rž za tekoči mesec 16.—, rž za
julij 15.75, za julij-avgust 15.25, za september-de-
cember 15.15 (mirno). — Pšenica za tekoči me-
sec 23.55, za julij 23.60, za julij-avgust
23.10 za sept.-december 21.65 (stalno). Moka za te-
koči mesec 30.60, za julij 30.41, za julij-avgust
30.15, za sept.-december 29.45 (mirno). Repične
olje za tekoči mesec 49¹/₂, za julij 49¹/₂,
za julij-avgust 49¹/₂, za september-december 50 —
(mirno). Špirt za tekoči mesec 55.—, za julij 55.—
za julij-avgust 54¹/₂, za september-december 45¹/₂,
stalno. Sladkor surov 88¹/₂ usov 39.—30¹/₂ (stalno)
bel za tekoči mesec 34¹/₂, za julij-avgust 34¹/₂, za
september-december 30¹/₂, za januar-april 31¹/₂, (stalno)
črni: 66¹/₂—67. Vreme: vroče.

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Pogajanja za premirje

WASHINGTON 21. (Reuterjev biro).
V uradnih krogih se govori, da se vrše sedaj
pogajanja, da bi se v Mandžuriji sklenilo
premirje.

Dogodki v Rusiji.

Krvavi spopadi med staroverci in pravo
slavnimi.

STAVROPOL 21. V neki tuksjanski
cerkvi je prišlo do spora med staroverci in
pravoslavnimi. Poslednje je radi ropota polčija
odstranila iz cerkve. Pravoslavni so se na to
v tako velikem številu zbrali na ulicah, da
je bilo pozvano na pomoč vojaštvo. Isto je
oddalo nekoliko strelcev, vseh česar je bilo
11 oreh ubitih, kakih 40 pa ranjenih.

Naslednik Delyaninov.

ATENE 21. Kralj je Ralli-ju poveril
sastavo kabineta. Ralli je prisiljen eden do tri
dni pomisleka.

Španska ministerska kriza.

MADRID 21. Kralj je poveril sestavo
ministra Montero Riosu. Montero Rios je
mislil vnaprej.

Išče se korespondentinja za na deželo
na Kranjskem zmožna sloven-
skega nemškega in laškega jezika. Pismene
ponudbe pod št. 100 na upravo »Edinosti«.

Dve pisalni elegantni mizi, s 7 pre-
dali po 125 cm. dolgi,
80 cm. široki in 3 stoli se prodajo takoj za
52 glid. — Naslov »Edinosti«.

Stanovanje isče gospod v Rojani pri
slovenski ali nemški dru-
žini. Ponudbe naj se pošlje v tiskarno »Edinosti«.

„Al Tirolese“ pri Sv. M. M. Zgornji
bo danes v četrtek
velik koncert z godbo g. Turka od Sv. Ivana.
Začetek ob 5. uri pop. Uhod prost. Koncert
bo vsako nedeljo in praznik.

Nova hiša v Ajdovščini pod št. 43 z
devetimi prostori in dvo-
riščem ter gostilno se prodaja ali pa odda
v najem. Naslov: Andrej Merkelj v Velikih
Zabljah št. 82 p. Sv. Križ-Cesta.

Glasovir za koncerte, rabljen, najboljši
dunajski tovarne, se prodaja. —
Pleškovic, Corso 26, II.

Priden tehnikar ali inženjer si pridobi
dobro prihodnost. Oglasiti se pri
Živie in dr. J. trgovinska ulica 2.

Dve novi mali hiši oddaljeni 3 minute
od rojanske cerkve sti na pro-
daj. Cena eni gl. 3500, drugi gl. 2100. Naslov
se izve v »Gostilni Trošt« v Skorklji 471 (na
desno rojanske cerkve navzgor).

Javni ljudski ples bo v nedeljo dne
25. t. m. v »Go-
stilni Trošt« v Skorklji (na desno rojanske
cerkve navzgor). Svirala bo 15 moč močna
godba na pihala. Plesalo se bo na v to nalašč
napravljenem podu. Vsak komad 10 st. (5
nč.). Krasna lega, svež zrak, senčnati vrt.

Mladenič več knjigovedstva z večletno
praksjo, zmožen slovenskega,
italijanskega, hrvaškega jezika v govoru in
pisavi ter deloma tudi nemškega išče službe.
E-entvelno tudi samo pol dneva. Ponudbe
pod »Bodočnost« na upravo »Edinosti«.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega,
Schaffhouse, Longines, Tavenes itd.
kakor tudi zlate, srebrne in kovinske
ure za gospe. Izbor ur za birmo.
Sprejema popravilja po nizkih cenah.

Korespondent

koji je več mnogo jezikov, stenografije
in pisanja s strojem, se sprejme v
»Valjičnem mlinu« v Kranju.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela
na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico
Alla Città di Trieste
v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldeni).
Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih
oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve
vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše
novosti.

Leitenberger Frid.

c. kr. poštar v Primiero
pri Tridentu, spričuje, da
je ozdravila njegovo nad
4 leta trajajočo želodčno
bolezen (ko je preje vsa
mogoča sredstva uporab-
ljal brezuspešno) edino le
želodčne tinkture
G. PICCOLIJA, dvornega za-
lagatelja Njega Svetosti in
lekarja v Ljubljani.
1 steklenica velja 20 stot.
in se vnanja naročila točno
izvršujejo.

Kavarna-restavracija Sv. Ivan

5 minut od Bošketa.
SENČNAT VRT
VSAKO NEDELJO IN PRAZNIK
koncert
vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 97.
Izvrstno pivo, vino, mrzle jedila itd. itd.
Vstopnina prosta.
Na mnogobrojno udeležbo vabi
JULIJ PREMUR.

— „SANUS“ —
novi higijenični zobotrebnički
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
v Gorici
Gospodsk. ulica hšt. 7., II. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega
če tudi ni član društva in so obre-
stne po 4¹/₂ %, ne da bi se odbijali od
davek.
Posojila dajejo se samo članom in se na
menjice po 6 % in na vključbo po 5¹/₂ %
Uraduje vsaki dan od 8. do 12¹/₂ ure pop.
razven nedelj in praznikov.
Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607-11
posojil „ „ „ 1.573.842-34
glavnih deležev „ „ „ 112.720-
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)
pive
v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi
— kvasa —
iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

MA LA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin
in kolonijal Petra Petermel
v ulici Gula št. 76
je vdobiti vsakovrstne jestvine
kakor: kavo, riž, testenine
(napeljske), sladkor, turško
in belo moko, naravno maslo,
sveče, milo, jedilno olje prve
vrste po 36 novč.
— Blago vedno sveže. —

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater.
Sprejema delo na deželi De-
koracije sob s papirjem. Sli-
kanje sob in napisov v vseh
slogih in na vse načine. Po-
narejen les in marmor. Bar-
vanje pohištva, podov itd. Vse
po zmernih cenah, točno in
hitro. — Delavnica: ulica Tgo
Foscolo št. 19.

Podpisani priporoča svojo
NOVO PEKARNO
IN SLADČIČARNO
pri Sv. Jakobu
Istražna ulica 12 (stavej št. 50).
Vedno svež kruh. Pošilja-
nje na dom. Sprejema naro-
čila in domači kruh v
pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Suban

Prodajalnica jestvin
založeno z vedno svežim
blagom I. vrste kakor:
kavo vseh vrst, sladkorja,
olja, mila, kisa, testenin,
moke, otrobov itd. pripo-
roča svojim rojakom udani
Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.)

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča svojo
zalogo oglja, drva, pre-
moga in drugo razno kur-
javo ter petrolej. Pošil-
janje na dom.
Josip Muha,
ul. Cavana (uhod ulica Ca-
vazzeni št. 3).

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporoča priznano naj-
boljše in najcenejše
voščene sveče
Cenik brezplačno in franko.

MIRODILNICA
Simona Skrinjar
ulica Farneto št. 33
podružnica
ul. Settefontane 629
sprejema tudi pismena na-
ročila in pošilja na za-
htevo blaga na dom po
najnižjih cenah.

MIRODILNICA
Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vagal Deppa)
Specialiteta navadnih in me-
dicinalnih drog, barv, pokost-
lakov, škotk, čopicov, navad-
nega in parfumnega mila, pe-
troleja, spirita (čiste) za go-
reti. — Barvilo za čiščenje
vina.
Nizke cene.
Prodaja na debelo in drobno

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporoča svojo zalogo
oglja in drv, ki je vedno
prekbrljena z najboljšim
kranjskim blagom. Pro-
daja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom.
— Telefon št. 1664.

Nova prodajalnica
Romolo Perini
zlatar in droguljar
Via del Rivo 26
Sprejema poprave, kupuje
zlatu, srebrno in juvele.
Popravlja ure na jamstvo.

CESARE ALPRON
komisije in zastopstva
TRST
ulica Acquedotto 65, I.

Za birmo!
priporoča
Dragotin Uekjet
na Corsu št. 47
vsakovrstne zlatenine, srebrnine in
žepne ure. — Cene zmernne

Razstava in prodaja pohištva izdel-
nega od najboljših delavcev
se otvori v kratkem.
Ulica Chiozza (dvorana Tersicore).
Obiskati se jo zamore vsaki dan. Ugodne cene.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAM
KATALOGI BREZPLACNO.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvo.
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
Posojila daje samo zadrugi in sicer na vključbo po 5¹/₂ %, na menjice po 6 %, na
zastave po 5¹/₂ %.
Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shranbo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive
plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.
Naroče za popolno čiščenje stanovanj.

Zahtevajte le
SELLE & KARY-je
FREDIN
najboljše sredstvo za
čistiti vsako fino ru-
meno ali črno obuvalo
Najbolj se priporoča
za Boxcalis, Oscaria,
Chevreux in laki-
rane čevlje.
DUNAJ, XIII.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja člo-
veskega življenja po najraznovrstnejših
kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt z zmanjšujočimi se vsplati.
Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865,386-80 K, izplačane odškodnine: 82,737,159-57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa poiznanila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najakutnejše.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in obnovekristne
namene.